

6.

ELŐTERJESZTÉS
Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületi ülésre

Tárgy: Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója (2017-2022)

Tisztelt Képviselő-testület!

Orosháza Város Képviselő-testülete 2016. május 30-i ülésén 160/2016. (V.30.) K.t. határozatában döntött Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiójának elkészítéséről és annak Képviselő-testület elé történő terjesztéséről.

Az ifjúsági koncepció megírását egy háromalkalmas műhelymunka-sorozat előzte meg. Erre meghívót kaptak Orosháza gyerekekkel és fiatalokkal foglalkozó szakemberei, valamint a korosztály képviselői is.

Az elkészült dokumentum – amely a határozat mellékletét képezi - lefekteti a helyi ifjúságpolitika helyzetét, céljait, irányvonalát és azokat az alapelveket, melyeket a különböző fejlesztések során szem előtt kell tartani. Rendszerezi továbbá azokat az elképzeléseket, melyek segítenek meghatározni a városban élő fiatalokhoz való viszonyulást, illetve szerepüket a város életében és amelyek **társadalmi összefogással** lettek kialakítva. Célja a hozzá kapcsolódó cselekvési tervben lefektetett javaslatok és intézkedések mentén, hogy az orosházi fiatalokban tudatosuljon, hogy beleszólhatnak a város életébe, az őket érintő kérdésekbe, lehet saját véleményük és ötletük, mely meghallgatásra talál.

Az ifjúsági koncepció az Új Nemzedék Központ együttműködésével jött létre. A munkát koordinálta és a dokumentumot szerkesztette: Magonyné Urbán Zsuzsanna ifjúsági referens.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptió, illetve Cselekvési Terv megtárgyalására és az alábbi határozati javaslat elfogadására:

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja - a határozat mellékletét képező - Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptióját és támogatja a Cselekvési Tervben lefektetett intézkedések megtételét Orosháza Város Önkormányzat 2017. évi költségvetésének terhére.

Felelős: Fejes Róbertné ifjúsági ügyekért felelős alpolgármester;
Magonyné Urbán Zsuzsanna ifjúsági referens a koncepcióban foglalt feladatok feladatkörükben történő végrehajtásáért;
Godár Andrea irodavezető a koncepcióban és cselekvési tervben foglalt feladatok költségvetési fedezetének biztosításáért.

Határidő: folyamatos

Orosháza, 2016. december 14.

Fejes Róbertné
alpolgármester

Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója 2017-2022

Orosháza Város Önkormányzata

**Készítette:
Magonyné Urbán Zsuzsanna
ifjúsági referens**

Előzmények, irányelvek

Orosháza Város első Ifjúsáspolitikai Konceptiója és a hozzá kapcsolódó Cselekvési Terv 2008-2013 között valósult meg. E dokumentum nyomán alkalmazásra került egy ifjúsági referens, több közösségi tér jött létre a városban, városi ifjúsági honlap indult, ifjúsági kerekasztal alakult, pályaorientációs tréningek zajlottak, elmélyült a kapcsolat a gyermekönkormányzat és a városi önkormányzat között és megnőtt a szervezet anyagi támogatása is, valamint számos rendezvény, kezdeményezés valósult meg.

E dokumentum mindemellett kiváló kiindulási alapja jelen írásnak és az azt megelőző kutatás eredménye javarészt ma is érvényben van. Az annak nyomán kialakult együttműködések hasznára váltak az új ifjúsági koncepció megalkotásának is.

Az ifjúsáspolitikai koncepció egy **közösségi tervezés** által létrejött dokumentum, amely lefekteti a helyi ifjúsápolitika helyzetét, céljait, irányvonalát és azokat az alapelveket, melyeket a különböző fejlesztések során szem előtt kell tartani. Rendszerezzi továbbá azokat az elképzeléseket, melyek segítenek meghatározni a városban élő fiatalokhoz való viszonyulást, illetve szerepüket a város életében, és amelyek **társadalmi összefogással** lettek kialakítva.

A dokumentum célja a cselekvési tervben lefektetett javaslatok és intézkedések mentén, hogy az orosházi fiatalokban tudatosuljon, hogy beleszólhatnak a város életébe, az őket érintő kérdésekbe, lehet saját véleményük és ötletük, mely meghallgatásra talál. Fontos elérni azt, hogy aktívak legyenek és legyen igényük a társaikkal közösen minőségi idő eltöltésére.

A részvétel már az előkészítés során megjelent, hiszen bevonásra kerültek a fiatalokkal foglalkozó szakembereken kívül a korosztály képviselői is. Később látható lesz, hogy ez a koncepció egyik alappillére is. Lehetőséget kell biztosítani, hogy részt vegyenek a közéletben és az őket érintő döntések meghozatalában.

Ehhez azonban elengedhetetlen a felnőtt társadalom megszólítása is. Fontos, hogy ők is még inkább lássák, hogy a fiatal korosztály nem probléma, hanem **erőforrás**. Rájuk építkezve lehet kialakítani a város jövőjét, az itt élő emberek boldogulását. A segítségük szükséges ahhoz, hogy szeressék lakóhelyüket, kialakuljon bennük a **lokálpatriotizmus** és ne vágyódjanak el más településre.

Orosháza Város jelen pillanatban az alábbi érvényes koncepciókkal rendelkezik:

- Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)

- Idősügyi Konceptió
- Helyi Esélyegyenlőségi Program
- Településrendezési Terv
- Orosháza Város Önkormányzat Idősügyi Konceptiója 2013.
- Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója 2015.
- Orosháza Gazdaságfejlesztési Programja (2015-2019)
- Orosháza Város Önkormányzatának Lakáskonceptiója 2009

Ezekre a területekre ezért nem térünk ki az ifjúsági konceptióban. Természetesen szükséges néhányat érinteni, hiszen a szálak összefutnak, de mélységében nem tárgyaljuk ezeket.

Célcsoport

A fiatalokkal foglalkozó, különböző területen dolgozó szakemberek voltak azok - a korosztály mellett -, akik már az előkészítés során is bevonásra kerültek és ők azok, akik a megvalósításban is jelen lesznek és hasznát vehetik a konceptiónak.

Konceptiónkban a **0-29 éves** korosztállyal foglalkozunk, hiszen nagyon fontos hogy már az egészen kicsikre is figyelmet fordítsunk, és ezt folytassuk a felnőtté válásig. Míg a kezdő életkort könnyű meghatározni a születéssel, a befejezőt egyre nehezebb. Napjainkban az ifjúságügy már nem is számokkal fejezi ki a fiatalkor fogalmát, hanem az egyének életútjának állomásaihoz köti. Figyelembe kell venni a biológiai, a pszichés és a társas érettséget, amelyek alapján, mint tudjuk, egyre kitolódik ez a korhatár.

Módszertan

Az ifjúsági konceptió megírását egy háromalkalmas **műhelymunka-sorozat** előzte meg. Erre meghívót kaptak Orosháza gyerekekkel és fiatalokkal foglalkozó szakemberei, valamint a korosztály képviselői is. Az első alkalommal három szekcióban folyt a munka, mely a későbbiekben látható módon a konceptió három fő pillérét is adja. Ezek:

- Oktatás és munkaerőpiac
- Részvétel
- Szabadidő

Mindhárom csoport a város erősségeire és gyengeségeire koncentrált különböző témakörök mentén:

Minden csoportban megjelent: Orosháza város erősségei és gyengeségei a gyermek- és ifjúsági korosztályt tekintve.

Oktatás és munkaerőpiac csoport:

- Orosháza város oktatásának, képzésének erősségei, gyengeségei
- Orosháza munkaerő-piaci erősségei, gyengeségei (az ifjúság szempontjából)

Részvétel csoport:

- A gyermek- és ifjúsági korosztály közösségi-közéleti aktivitásához hiányzó feltételek, szereplők, rendszerek, eszközök
- A gyermek- és ifjúsági korosztály közösségi-közéleti aktivitásának meglévő szinterei, szereplői, lehetőségei, formái

Szabadidő csoport:

- A gyermek- és ifjúsági korosztály szabadidő eltöltésének helyszínei, az őket érintő városi rendezvények, programok (ami van)
- Hiányzó helyszínek, hiányzó rendezvények

A munka az első alkalommal a **World café** módszerével zajlott. World Café egy együttes gondolkodási és beszélgetési módszer, mely arra alapoz, hogy minden jelentős változás és fejlődés kiindulópontja a közösségi beszélgetések során kialakuló megértés és elfogadás. A résztvevők megosztják egymással érzéseiket, gondolataikat, céljaikat, ötleteiket.

A második találkozón a résztvevők összetétele nem változott, de a csoportbontás igen. Az előzőleg feltárt problémákból 21 került kiválasztásra, melyeket 10 asztal-10 csoport külön-külön tárgyalt és írt le **konkrét projektötletek** formájában. Az alkalom végén lehetőség nyílt minden egyes résztvevő számára, hogy a többi asztal problémáit is áttekintse, javaslatait ott is elmondhassa, illetve leírassa.

Az ifjúsági koncepció alapját képező kutatási folyamat utolsó állomása előadással kezdődött, melynek címe: **Települési ifjúsági feladatellátás**, majd helyi jó gyakorlatok mutatkoztak be, ötletet adva ezzel a különböző területeken dolgozóknak.

Fiatalok Orosházán

I. Helyzetkép

Helyzetelemzésünk leírásához forrásként használjuk a legutóbbi, 2012-ben készült országos ifjúságkutatás (Magyar Ifjúság 2012; 350 fős minta alapján, 15-29 év)¹ megyei adatait, az előző koncepciókat megelőző kutatás² adatait (2008; 500 fős minta alapján, 14-18 év) valamint a mostani kutatásunk adatait.

Mielőtt a koncepciónk pilléreit képező területek helyzetére kitérünk, fontos figyelmet fordítanunk a mai fiatalok generációs sajátosságának számító **posztadoleszcenciára** (elhúzódo kamaszkor) és az elvagyódásra, hiszen ezek ugyanúgy jellemzők a helyi fiatalokra, mint országosan.

A fiatalok önállósodása és anyagi függetlensége egyre inkább kitolódik. Megyei szinten 16%-ukról mondható el csupán, hogy saját lakásban él, utóbbi pedig 14%-ra jellemző. Többségük (68%) a szüleivel él közös háztartásban. Az említett tényezők maguk után vonzzák, hogy családalapításra is később kerül sor. Békés megyében jellemző, hogy az a fiatal, aki 23 éves koráig nem vállalt gyermeket, majd csak 28 éves korára tervezi azt.

Az elvagyódással, a jövőt külföldön elképzelő fiatalokkal kapcsolatban sokat mondó különbség mutatkozik a 2008-as orosházi ifjúságkutatás és a 2012-es Harmadrészt Magyar Ifjúság Békés megyére vonatkozó adatai között. Míg az elsőben az orosházi fiatalok 38%-a képzelte a jövőjét külföldön, addig a 4 évvel későbbi adat szerint csupán a megyében élő fiatalok 30%-a vallotta azt, hogy **nem hagyná el az országot**.

Az ifjúsági koncepciót megelőző műhelymunkák első alkalma általánosságban, valamint a szabadidő eltöltés, a részvétel és az oktatás és munkaerőpiac tekintetében igyekezett feltárni Orosháza helyzetét.

A fiatal korosztály tekintetében Orosháza erősségei közé tartoznak a meglévő ifjúsági közösségi terek, úgymint az Orosházi Diáktanya, a Máltai Játsszótér és egyéb játsszóterek, az extrém sportpark, a főtér és a gyermekkönyvtár. A gyerekek kellő számú sportolási lehetőség közül választhatnak és azt megfelelő körülmények között űzhetik, és a zenetanulás iránti igényüket is ki tudják elégíteni (Alapfokú Művészeti Iskola). A gyermekjóléti, gyermekvédelmi és egészségügyi ellátás megfelelő. A korosztály szemszögéből fontos

1 Nagy Ádám - Székely Levente: Harmadrészt - Magyar Ifjúság 2012. Regionális helyzetelemzések

2 Pauleczki Andrea: Ifjúságkutatás 2008. Orosháza Fókuszcsoportos vizsgálatok elemzése; Jancsák Csaba - Tamay István: Az orosházi fiatalok világa

és pozitív, hogy sok helyen van ingyenesen elérhető Wi-Fi szolgáltatás, közlekedés szempontjából pedig előnyösnek tartják a kiépített kerékpárút-hálózatot és az ingyenes parkolást.

Erősség a város ifjúsági életében az Orosházi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat (továbbiakban: OHGYIÖK) léte és a város általi támogatottsága. A fiatalok szeretik Gyopárosfürdőt és a nekik (is) szóló városi rendezvényeket.

A negatívumok közül első helyen szerepelnek a csökkenő demográfiai mutatók, az alacsony jövedelmek és a diákok túlterheltsége. A Z és alfa generációra olyannyira jellemző „négyfalköztiség” és az **információdömping** nem kerüli el városunkat sem, ezért a rendezvényszervezőknek különösen nehéz dolga van ezzel a korosztállyal: *olyan programokat kell csinálniuk, amelyek kimozdítják a fiatalokat és azt úgy kell reklámozniuk, hogy ne vesszen el a többi információ között.*

A gyengeségek között szerepel még a városi rendezvények koordinálásának hiánya is. Igény mutatkozik a foglalkoztatók iskolai megismerésére és az OHGYIÖK aktívabb bekapcsolódására az iskolai diákönkormányzatok életébe. A résztvevők szerint nincs meg a kellő átmenet az általános és a középiskola között, valamint az iskolák közötti együttműködés és közös programok hiányoznak.

Többen jelezték a nemzeti identitás erősítésének szükségességét.

1. Oktatás és munkaerőpiac

A Magyar Ifjúságkutatás 2012 szerint a fiatalok 60%-a a stabil munkahely megtalálásánál legfontosabb szempontnak a **piacképes végzettséget és a készségek elsajátítását** látja. Pályaválasztáskor saját igényeik mellett a gyors elhelyezkedési lehetőséget és a magas keresetet is figyelembe veszik. Ezenkívül munkába álláskor számítanak a családjukra, annak kapcsolati tőkéjére és a szülők támogatására.

Békés megye a háztartások átlagos nettó jövedelmét tekintve 30 ezer forinttal van elmaradva az országos átlagtól (Magyar Ifjúság 2012).

A munkanélküliség vonatkozásában is magas a szám, a megyei fiatalok 37%-a megtapasztalta már.

Tanulósza mok a település oktatási intézményeiben (2016. december 14-én):

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola		396
Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium		544
Vörösmarty	Vörösmarty Székhelyintézmény	582
	Czina Sándor Tagintézmény	216
	Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczitelepi Tagintézmény	115
Eötvös József, Katolikus Általános Iskola és Óvoda		370
Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Szakképző Iskolája és Kollégiuma		985
Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium		764
Wesley János Óvoda és Iskola		139

Orosháza város oktatási erősségeként említették a műhelymunkán résztvevők, hogy 0-19 éves korig **jól kiépült intézményrendszer** van, széleskörű a szakképzés, az érettségizettek számára is, valamint jól működik az ösztöndíjrendszer, az idegen nyelvi képzés és a közösségi szolgálat. Negatív oldalon jelent meg ugyanakkor a nappali tagozatos felsőoktatás hiánya, a duális oldal gyengesége és a roma segítői oldal hiánya. A résztvevők nehezményezik, hogy a közoktatási rendszer állandó változása nehezíti az oktatást, valamint azt, hogy a tárgyi és személyi feltételek nem megfelelően biztosítottak.

A munkaerőpiacban erősség, hogy Orosháza a megye legiparosodottabb települése és vállalkozóbarát kisváros. A nagy cégek gyakran alkalmaznak a korábban náluk tanulói jogviszonyban dolgozókat és a duális képzésnek is számos előnye van. Pozitívum még, hogy a képzések nagy része alkalmazkodik az igényekhez, illetve jól kihasználható pályázatok és gyakornoki program van. A városban ezenkívül jól működő munkaügyi központ segíti az álláskeresőket helyzetét.

A munkaerőpiac gyengeségei többek között az alulfizettség, a nagy beruházások hiánya, valamint az, hogy a fiataloknak kevés információja van a munkaerőpiacról. Igény mutatkozik továbbá - elsősorban a kisgyermekes családok részéről - a részmunkaidős foglalkoztatásra.

2. Részvétel

A koncepció ezen pillére a fiatalok **közösségi, közéleti aktivitását** vizsgálja. Általánosságban jellemző a mostani fiatalokra, az Y, Z és alfa generáció tagjaira a konformitás (alkalmazkodóképesség), a visszahúzódo attitűd, a szülői értékrend elfogadása, a

bizonytalanság és a kilátástalanság. Emiatt is nevezi a szakirodalom őket csendes generációnak (Székely Levente: Az új csendes generáció³). A passzivitás megmutatkozik a politikai-közéleti érdeklődésben, a civilekkel való kapcsolatban, bár utóbbi kiemelkedő helyen van a megyében (20%, míg országosan 10% - Magyar Ifjúság 2012). A **közösségi szolgálat** adta lehetőségeknek köszönhetően ez a tendencia változást mutat. Fontos hangsúlyozni a **civil szervezetek szerepét** nemcsak az önkéntesség miatt, hanem a tudatos állampolgárrá nevelés szempontjából is. A koncepcióhoz kapcsolódó cselekvési terv megvalósításában is jelen lesznek a civilek, hiszen segítségükkel kaphatnak **valami pluszt** az orosházi fiatalok, amivel nő a városhoz való kötődésük és reményeink szerint csökken az elvágódási arány.

A részvétel műhelyben erősségként jelent meg az önkormányzat hozzáállása, a meglévő közösségi terek és városi programok, valamint az aktív civil szervezetek. Jó úton halad a fogyatékkal élőkkel való kapcsolat, érzékenyítő programok, azonban további intézkedésekre és összefogásra szorul. Hiányosság az iskolák közötti kapcsolatokban, a helyi pályázatokban és az ifjúsági kerekasztallal kapcsolatban mutatkozott.

3. Szabadidő

A Magyar Ifjúságkutatás 2012 szerint a régióban a békés megyei fiatalok rendelkeznek a legtöbb szabadidővel, ami hétköznap 4 óra, hétvégén pedig 10 az iskolai és egyéb kötelezettségeiken felül. Nem meglepő a kutatás azon eredménye, mely szerint ennek nagy részét (87%, hétvégén 80%) otthon, elsősorban képernyő (televízió, internet) előtt töltik. A generációra jellemző a **multitasking jelenség** is, mely szerint akár tanulás mellett is interneteznek, vagy zenét hallgatnak. Az online térben leginkább a közösségi oldalakat részesítik előnyben, 90%-uk regisztrált tag valamelyiken és aktív használói is.

A műhelymunkák során kiderült, hogy helyi szinten a fiatalok szabadidő eltöltésének számos helyszíne van, melyek egy része ingyenesen vehető igénybe bárki számára (Máltai Játszótér, Diáktanya, extrém sportpark, jégkorcsolyapálya). A városi programokat, rendezvényeket illetően is széles a paletta. Ezek nagy részének célcsoportja kifejezetten a fiatal korosztály (Extrém Sportnap, játszótéri programok, nyári fesztiválok).

Gyengességként a fedett uszoda hiánya jelent meg, illetve a nem térítésmentesen igénybe vehető létesítmények és programok. Néhányan nehezményezték, hogy a nagyobb rendezvények, fesztiválok Gyopárosfürdőn (külvárosi övezet) kerülnek megrendezésre, ahová nehézkes a kijutás és/vagy meg kell venni a fürdőbe a belépőt a rendezvényen való

3 Székely Levente (2014): Az új csendes generáció

részvételhez. Negatívumként jelent meg továbbá az **iskolák közötti kapcsolattartás** hiánya, valamint fiatalokkal foglalkozó szakemberek a különböző **tréningek** (pl. osztályokon belül csapatépítés, család-kapcsolatok, közösségi-közéleti aktivitás) szükségességét jelezték.

A többség egyetértett abban, hogy a lehetőségek tárházának bővítésénél sokkal fontosabb a korosztály aktivitásának, az **aktív szabadidő-eltöltésre való motivációjuk megteremtésének elősegítése**, illetve az, hogy ők maguk is kivegyék részüket a városi rendezvények alakításában.

II. Ifjúságpolitika

Orosházán az ifjúsági ügyek a polgármester, egy alpolgármester, a Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága és az ifjúsági referens hatáskörébe tartoznak.

Az önkormányzat élén a polgármester áll, az ő munkáját három **alpolgármester** segíti. Egyikük feladata a folyamatos konzultáció és kapcsolattartás az OHGYIÖK-kel. Mivel egyéb, nem a szervezettel kapcsolatos ifjúsági feladatokat is ellát, *érdemes a munkaköri leírás kibővítése.*

A **Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága** nevesítetten a gyermekjóléti és gyermekvédelmi kérdéseket véleményezi, valamint óvodákkal, iskolákkal, és a szakképzéssel kapcsolatos ügyekben véleményez, amennyiben a döntés az Möt. 42. § 4. pontjában meghatározottak szerint a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartozik. Döntési jogkörében szerepel az ifjúságpolitikai koncepció és a cselekvési terv folyamatos figyelemmel kísérése. A felsoroltakon kívül tárgyalja az OHGYIÖK-kel kapcsolatos kérdéseket, a szervezet által benyújtandó pályázatokat, és éves beszámolójukat. *Utóbbiak az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában nem szerepelnek, ezért megfontolandó ezen módosítás végrehajtása.*

Ifjúsági referens 2009 januárja óta teljes állásban dolgozik a városban. Munkavégzésének helye a munkaszerződés szerint változó, hiszen az intézményekkel való kapcsolattartás és a rendezvények ezt teszik szükségessé. Természetesen rendelkezik irodával, mely helyileg az első időszakban a művelődési házban volt, majd a diáktanya épületébe került, annak felújítása után. A munkaköri leírás szerinti feladatai:

- Támogatja a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat munkáját.
- Felel a városban működő ifjúsági civil szervezetek és az önkormányzat közötti kapcsolattartásért.

- Kapcsolatot tart Orosháza Város Önkormányzatával az ifjúságot érintő kérdésekben.
- Biztosítja Orosháza Város Ifjúságpolitikai Konceptiójában foglalt feladatok végrehajtását.

III. Közösségi aktivitás

1. Orosházi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat:

Az OHGYIÖK 1997-ben önkormányzati kezdeményezésre egy nyertes pályázatnak köszönhetően jött létre Orosházán. A megalakulást követően a kezdetekben nem volt iroda, nem volt közösségi ház, mindössze helyet kapott az akkori ifjúsági házban a testületi ülésekre, programokra, de 2007-ben a felújított művelődési házban kapott egy irodát és állandó lehetőséget programjai megvalósítására, 2011-ben pedig egy nyertes pályázatnak köszönhetően az Orosházi Diáktanya lett a gyermekönkormányzat székhelye.

Az OHGYIÖK **célja** az orosházi fiatalok érdekképviselete, kulturális és szabadidős programjainak színesítése, képzések, tréningek biztosítása, a szenvedélybetegségek elleni tájékoztatása és jogaik érvényesítésének segítése. Költségvetését az éves programterv alapján Orosháza Város Önkormányzata határozza meg, további forrásait pályázatok útján bővíti. A gyermekönkormányzatok városi szintű támogatottsága elenyésző az országban, **Orosháza éllovas** ezen a téren.

A testület választott ifjúsági képviselőkből, egyéni tagokból, 1 fő ifjúsági polgármesterből, 2 fő ifjúsági alpolgármesterből, 1 fő felnőtt segítőből (2016. február 28-ig napi 8 órában, majd önkéntesen) és 1 fő ifjúsági referensből áll.

A testület mandátumai 2 évre szólnak, a választás minden 2. év őszén zajlik le városunk iskoláiban. A választás kihirdetésekor tartják az alakuló testületi ülést és az alpolgármesterek választását is. Az OHGYIÖK politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független, azoktól támogatást nem fogad el és nem ad. Együttműködési megállapodásuk van a város számos civil szervezetével, akiknek programjain részt vesznek, segítenek. 1999 óta tagja az országos szervezetnek (Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzati Társaság), így az országban működő Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzatokkal aktív kapcsolatban áll, ezáltal lehetőség nyílik tapasztalatcserére, egymás segítésére és az együttműködésre is.

Állandó tevékenysége kéthetente a testületi ülés, melyen a tagok megvitatják az aktuális programokkal kapcsolatos teendőket, a régiós és országos szervezetekkel kapcsolatos aktualitásokat, a város iskoláiban működő diákönkormányzatok munkáját. A testületi üléseket

az ifjúsági polgármester vezeti, - esetleges hiányzásakor az alpolgármesterek valamelyike - és jegyzőkönyvvezető rögzíti.

A felnőtt segítők feladata, hogy segítsék és támogassák a szervezet munkáját, valamint kéréseiket, véleményüket továbbítsák Orosháza Város Önkormányzata felé. Különböző fórumokon rendszeresen hangsúlyozzák, hogy nemcsak az OHGYIÖK tagjai, hanem a város minden fiatalja elmondhatja nekik Orosházát érintő gondolatait.

Részvétel és érdekképviselet szempontjából át kell gondolni a szervezet működését, erre a cselekvési terv kitér.

2. Iskola diákönkormányzatok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 48. §-a szerint a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a. az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b. a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- c. az ifjúsáspolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- d. a házirend elfogadása előtt.

Az orosházi általános iskolák és középiskolák **mindegyikében működik** diákönkormányzat (az Eötvös József Katolikus Általános Iskolában diákközösség néven). Feladatuk elsősorban a programszervezés, érdekképviseleti, információ-, érdekközvetítő szerepük elenyésző, ez a műhelymunkák során felszínre került, mint probléma. Éppen ezért *különböző motivációs eszközökkel ösztönözni kell a diákönkormányzatokban rejlő lehetőségek kihasználását.*

IV. Közösségi terek

1. Orosházi Diáktanya

2011. márciusában került átadásra a DAOP Integrált szociális jellegű város rehabilitáció pályázat, „Adj teret magad mellett!” című projektjének keretein belül. Az épület mindamelllett, hogy a városi gyermekönkormányzat székhelye, testületi üléseinek, kisebb programjainak helyszíne, közösségi térként is üzemel. Rendelkezik egy irodával és két

egybenyitható közösségi szobával. Utóbbiak számítógépekkel, televízióval, társasjátékokkal és csocsóasztallal vannak felszerelve. Célcsoportja elsősorban a **tizenéves korosztály**.

A látogatók száma átlagosan 10 fő/nap. *Kihasználtága bővítést igényel; osztályrendezvények, alacsony létszámú sportfoglalkozások, próbák és kisebb városi rendezvények bevonásával.* A felsoroltakra van példa, de nem jelentős a számuk.

Személyi feltételek: 1 fő ifjúsági referens napi 8 órában és 1 fő kulturális közfoglalkoztatott napi 8 órában

2. Máltai Játszótér

Ugyancsak a diáktanyánál megjelölt projekt keretében jött létre, a város és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat működteti az Orosháza város közterületén lévő többfunkciós sport-, játszó és rekreációs szabadidőparkot.

Kb. 40.000 látogatást regisztrál évente a több mint 3300 m²-es, bekerített területén.

A játszótéren, a többi máltai típusú játszótérhez hasonlóan, helyet kapott egy „faház” is, melyben különböző foglalkozások szervezése, lebonyolítása stb. zajlik. A 200 m²-es épületben található iroda, férfi-, női-, gyerek mosdó, illetve mozgássérültek részére kialakított WC, öltöző, tusoló, pelenkázó és egy foglalkoztató szoba.

Személyi feltételek: 3 főállású alkalmazott napi 8 órában, 1 fő kulturális közfoglalkoztatott

Célcsoport: **Kisgyermekesektől a kamaszokon át a felnőttekig.**

3. Juth Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára

A Juth Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára 1992 óta a művelődési ház emeletén található.

Több mint 14 000 kötettel, 14 féle folyóirattal, 5 számítógéppel, 25-30 (változó című) videokazettával, társasjátékokkal és különböző gyerekprogramokkal várja olvasóit.

4. Extrém Sportpark

Az extrém sportpark építésére 2010-ben nyújtott be pályázatot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, az orosházi önkormányzattal történt egyeztetést követően. Az ötlet alulról jött és a tervezés is a fiatalok bevonásával történt, ők javasolták, milyen elemeket építsenek be, mire van igényük. A létesítmény nemcsak az extrém elemeket használó fiataloknak készült, az akadályokon túl, futópálya is várja a mozogni vágyókat.

Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiója 2017-2021-ig hatályos. A cselekvési tervben foglaltak megvalósításának koordinálása az ifjúsági referens feladata, melyet a Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága évente egyszer felülvizsgál. Az együttműködőkkel való folyamatos kapcsolattartást és a megvalósítást továbbá az Ifjúsági Kerekasztal létrehozása és működése teszi lehetővé.

Cselekvési terv

2017-2022

Az ifjúsági koncepcióhoz kapcsolódó cselekvési terv is értelemszerűen három területet - **szabadidő, részvétel, oktatás és munkaerőpiac** - érint, ahogyan az már a helyzetelemzéskor látható volt.

Van két nagyon fontos fogalom, amit szem előtt kell tartani és akár az ifjúsági koncepció és cselekvési terv megvalósításának jelszavai is lehetnek: "felrázás" (motiváció) és megtartás. Motiválni kell a fiatalokat, hogy vegyék ki részüket a város életéből, legyenek közösségek aktív tagjai, és mondják ki véleményüket. Ezenkívül adni kell valamit nekik, ami miatt beleszeretnek a városba, ami meggyőzi őket, hogy maradjanak és ne vágyódjanak el innen.

A cselekvési tervben foglaltak javarészt egymásra épülő intézkedések, egy hosszú folyamat részei, melyek a fenti célokat hivatottak elérni. A felsorolt intézkedések megvalósulásában a társadalmi összefogásnak különösen nagy szerepe van. A koordinálásukat az önkormányzat részéről az ifjúsági referens látja el, de a megvalósításban részt vesznek az oktatási intézmények, különböző civil szervezetek és a vállalati szféra szereplői is.

Szükséges intézkedések:

1. Az ifjúsági polgármester részvétele Orosháza Város Önkormányzatának testületi ülésain
2. Tematikus tréning lebonyolítása az iskolákban (5. és 9. évfolyamon), majd külső helyszínen
3. Ifjúsági pályázat kiírása
4. Nagy ifjúsági rendezvény megvalósítása
5. Mentorprogram
6. Pályaválasztási program

7. Ifjúsági Kerekasztal működése
8. DÖK találkozók évente
9. Plakátkampány
10. Ifjúsági cserék lebonyolítása minden évben
11. Sikerklub szervezése kéthavonta
12. Fogyatékkal élők - Érzékenyítő program folytatása
13. Fogyatékkal élők - Tolerancia tábor
14. Cigány származású iskola koordinátor foglalkoztatása, cigány tanulók koordinálására céljából
15. Blog a városi ifjúsági honlapon

	Intézkedés	Témakör	Intézkedés célja, eredménye	Lehetséges közreműködők	Határidő	Költség, finanszírozás
1.	Orosháza Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatába bele kell foglalni, hogy az önkormányzati testületi ülésekre meghívást kap a mindenkori ifjúsági polgármester, távollétében/akadályoztatása esetén az alpolgármesterek egyike, és az ifjúságot érintő kérdésekben kikéri a véleményét.	Részvétel	Fontos, hogy a helyi fiatalok érezzék, hogy számít a véleményük és ezt az ifjúsági polgármesteren keresztül közvetítetik a képviselőtestület felé. A képviselőtestület tagjai is közvetlenül értesülhetnek a fiatalokat érintő kérdésekről.	Orosházi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat	2017. január 1.	0 Ft

2.	<p>Tematikus tréning lebonyolítása az iskolákban (5. és 9. évfolyamon), majd külső helyszínen</p>	<p>Részvétel, szabadidő</p>	<p>A helyzetelemzés során többször szó volt arról, hogy a fiatalok közösségi aktivitása nem megfelelő, nem mernek kezdeményezni, nincsenek tisztában a jogaikkal, illetve rosszak az osztályközösségek, klikkesedés van úgy osztály, mint iskolai és városi szinten. A tréning célja, hogy orvosolja a fenti problémákat, serkentsen a közösségi aktivitást, valamint az iskolákban végzett munka után külső helyszínen folytatva a tevékenységet, (kortársaik körében) aktív közösségeket hozzon létre. A tréning lebonyolítása egy civil/szakmai szervezet által történik, mely kidolgozza a korosztályok számára a tematikát és az ütemtervet, majd ezt az önkormányzat</p>	<p>Civil szervezet(ek), oktatási intézmények</p>	<p>Tematika kidolgozása: 2017. május Tréningek kezdete: 2017. szeptember</p>	<p>1.500.000 Ft/év Önkormányzati forrásból</p>
----	---	-----------------------------	--	--	--	--

			<p>kiajánlja a város oktatási intézményei számára. A tematika egységes lesz, azonban az adott osztályra, az általa hozott problémára is kitér egy-egy alkalom keretén belül, szükség szerint új szakemberek bevonásával.</p> <p>A korosztályokat érintő rizikó és védő tényezőket figyelembe véve célzott prevenciót alkalmaznak, ezáltal erősödik a fiatalok megküzdési stratégiája, csökkentve a droproblémák kialakulásának lehetőségét is.</p> <p>A tréning fontossága abban rejlik, hogy az évek során kialakul Orosházán egy olyan közösség, mely kapott valamit a várostól, ami ide köti. A civilek és az önkormányzat együttműködése ezen a téren elengedhetetlen, hiszen ők</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>azok, akik fiataljainkban a téma iránti elkötelezettségük és felkészültségük alapján tudják közvetíteni a testi, lelki egészséget, erősíteni a kötődést közösségük, városuk iránt (lokalpatriotizmus).</p> <p>A tréningek minden évben az azt igénylő iskolák 5. és 9. évfolyamában zajlanak.</p> <p>A tréningen túl egy iskolákon átívelő klubot is létrehozunk, mely magját a fenti célcsoport (mentorálása) adja, de a későbbiekben hozzhatják magukkal barátaikat, ismerőseiket is.</p>			
3.	GYIÖK pályázat kiírása	Részvétel, szabadidő	<p>Orosháza Város Önkormányzata minden évben pályázatot hirdet fiataloknak szóló városi rendezvény szervezésére. Pályázók köre: 15-29 éves fiatalok egyénileg, vagy</p>	Orosházi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat	<p>Pályázat kiírása: Adott év január 31.</p> <p>Megvalósítás: Adott év december 31.</p>	500.000 Ft/év Önkormányzati forrásból

			<p>fiatalok nem formális csoportja. A pályázaton elnyerhető összeg: 500.000 Ft/év</p> <p>A pályázati felhívás együttgondolkodásra, ötletelésre ösztönzi a helyi fiatalokat. Nagyon fontos, hogy a kezdeményezések alulról jöjjenek, és ezek a pályázati kiírások generálni fogják további ötletek megvalósulását is.</p>			
4.	Nagy ifjúsági rendezvény	Szabadidő	<p>Évek óta igény mutatkozik a fiatalok részéről egy olyan városi rendezvényre, fesztiválra, ami "csak az övék", csak nekik szól. A programterv összeállításáról és a megvalósításról a fiatalok bevonásával az Oroszázi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat gondoskodik.</p>	Oroszázi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat	Minden év nyara	3.000.000 Ft/év Pályázati forrásból
5.	Mentorprogram	Oktatás és	Középiskolások látogatása	Oktatási		0 Ft

				intézmények		
			<p>egykori általános iskolájukba, ahol tájékoztatják a pályaválasztás előtt álló fiatalokat a jelenlegi oktatási intézményükkel kapcsolatban.</p> <p>A tevékenység közösségi szolgálat keretében végezhető.</p>			
6.	Pályaválasztási program	<p>munkaerőpiac</p> <p>Oktatás és munkaerőpiac</p>	<p>Helyi cégek bemutatkozása a város oktatási intézményeinek végzős osztályaiban, majd lehetőség gyárlátogatásra. Az ifjúsági referens feladata, hogy koordinálja ennek lebonyolítását, ill. tartsa a kapcsolatot az iskolákkal és a vállalkozásokkal.</p> <p>Az intézkedés célja, hogy a helyi fiatalok jobban megismerjék az orosházi cégeket, vállalkozásokat, ötletet merítve ebből a pályaválasztáshoz.</p>	Helyi vállalkozások	Minden év őszén	0 Ft

7. Ifjúsági Kerekasztal működése	Részvétel	<p>A fiatalokkal foglalkozó szakemberek félévenkénti egyeztető találkozója. Létrejötté és működése az ifjúsági koncepció és cselekvési terv nyomon követése szempontjából is fontos.</p> <p>Meghívót küldünk mindenkinek, aki részt vett az ifjúsági koncepció előkészítésében (szakemberek és korosztály), valamint nyilvánosan is meghirdetjük, hogy mindenki részt tudjon venni rajta, akit foglalkoztatnak a helyi fiatalokkal kapcsolatos kérdések.</p>	Ifjúsággal foglalkozó szakemberek, korosztály	<p>Meghívók kiküldése, hirdetés feladása: 2017. január</p> <p>Első alkalom: 2017. február</p>	50.000 Ft (hirdetési díj) Önkormányzati forrásból
8. DÖK találkozók évente	Részvétel, szabadidő	Az iskolai diákönkormányzatok tapasztalatcseréjét célzó találkozók tanévente egy alkalommal. Megosztva egymással saját tevékenységeiket segítik	Oktatási intézmények	Adott év őszén	20.000 Ft/év (büfé) Önkormányzati forrásból

			<p>egymás munkáját. A diák önkormányzati tagokon kívül az őket segítő pedagógusoknak is szólnak a találkozók.</p> <p>Helyszín: Orosházi Diáktanya</p> <p>Igény szerint az alkalmak lehetnek gyakoribbak.</p>			
9. Plakátkampány	Részvétel	<p>Plakátkampány segítségével népszerűsítjük az ifjúsági koncepció és cselekvési terv létrejöttét és azt, hogy a városnak fontosak a gyerekek és a fiatalok. (bárhol kihelyezhető roll-up-ok, autóbusz matricák, stb.)</p>	Civil szervezet, Orosházi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat	2017. tavasz	1.000.000 Ft	Pályázati forrásból
10. Ifjúsági cserék lebonyolítása minden évben	Részvétel, szabadidő	<p>Az Erasmus+ program keretében ifjúsági cserék szervezése, melyen részt vesznek helyi, valamint a partnerországokból érkező fiatalok (13-30 év) és a pályázati kiírás szerint egy adott témát körbejárva</p>	Civil szervezet, Orosházi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat	Pályázat benyújtása: adott év április 26. (jelenlegi beadási határidők szerint)	Nyertes pályázat esetén 0 Ft	

			együtt töltenek 5-21 napot. Az intézkedésnél figyelembe kell venni, hogy ebben a kategóriában civil szervezet nyújthat be pályázatot.		Lebonyolítás: adott év nyári szünetében	
11.	Sikerklub szervezése kéthavonta	Oktatás és munkaerőpiac	Helyi, bármilyen szakmában sikereket elért emberek bemutatkozása. Célja, hogy megmutassuk, hogy a városban maradva is lehet sikereket elérni. Helyszín: Orosházi Diáktanya	Orosházi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat	30.000 Ft/év (a bemutatkozó személy ajándéka) Önkormányzati forrásból	
12.	Fogyatékkal élők - Érzékenyítő program beindítása <ul style="list-style-type: none"> Bemutatózó előadások pedagógusoknak, szülői értekezleteken szülőknél elméleti érzékenyítések osztályokban Elméleti érzékenyítések osztályokban fogyatékos személyek bevonásával. 	Részvétel	A fogyatékkal élők helyzetének bemutatása, az elméleti érzékenyítések fontosságának szakmai alátámasztása, az információátadás fontossága. A személyes találkozások megalapozása, különbözőségeink átbeszélése, az előítélet fogalmának tisztázása,	Misák Darinka és értelmükben, érzékszervi fogyatékosokban, mozgássérültségben élő személyek.	0 Ft	Folyamatos

			empátia fejlesztése. A másásg tudat tisztázása, személyes kontaktusok kialakítása ép és akadályozott személyek között.	Misák Darinka	Adott év nyara	Pályázati forrásból	
13.	Fogyatékkal élők - Tolerancia tábor	Részvétel	Emberi értékek átadása, egymás megismerése, megtapasztalása.				
14.	Cigány származású iskola koordinátor foglalkoztatása, cigány tanulók koordinálására céljából		Az iskolai koordinátor rendszeresen tartja a kapcsolatot: - az intézményekkel: óvodák, iskolák, gyermekjólét; - egészségügyi szakemberekkel; - a helyi szervezetekkel, elsősorban a Cigány Nemzetiségi Önkormányzattal; - a cigány családokkal; az alábbi célok elérése érdekében:	Cigány származású iskola koordinátor - családsegítő - dajka	2017. augusztus 1-jétől folyamatosan.	Pályázati forrásból vagy önkormányzati finanszírozással (közmunka)	

			<ul style="list-style-type: none"> - cigány gyermekek óvodai felmérése - korai fejlesztés - cigány származású tanulók pedagógiai felmérése - tanulmányaik nyomon követése - tehetségfelfedezés - a cigányság körében növelni a szakmával rendelkezők számát - tanulmányi ösztöndíjak lehetőségeinek feltárása, ill. erre ösztönzés. <p>Eredmény:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csökkenne az indokolatlan hiányzások száma - jelentősen csökkenné az alacsony iskolai teljesítmények számát a cigány gyermekek körében. - a program segítené a cigány gyermekek társadalmi integrációját. 			
15.	Blog a városi ifjúsági honlapon	Részvétel	Orosháza Város ifjúsági portálja az	2017. januártól	0 Ft	

			<p>ifjusag.orosshaza.hu. Ezen az oldalon lehetőséget kap a város bármely fiatalja, hogy – természetesen moderálást követően – közzétegye gondolatait az őket érintő kérdésekben.</p>			
--	--	--	--	--	--	--